

Új Hajtás

A KÁRPÁTALJAI RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZ LAPJA

2001. VI. évfolyam, 8.szám

A TARTALOMBÓL:

A szeretet ünnepén	2. old.
Az első karácsony szereplői	3. old.
A tudás fájától a karácsonyfáig	4. old.
Imaoldal	5. old.
Karácsony szent ünnepe. Karácsonyi világ	6. old.
Betlehemesek nyomában	7. old.
A plébánia halála	8. old.
Emese álma beteljesedett .	9. old.
Hírek	10-11. old.
December 14, a böjt napja	12. old.
Nyáridéző	13-14. old.
Védtelenül	15. old.
Bernini, a barokk róma újítója	16-17. old.
A profán világ megszentelése	18. old.
Mese	19. old.
Humor, bibliai vetélkedő	20. old.

Az Új Hajtás szerkesztősege minden kedves olvasójának áldott karácsonyi ünnepeket és boldog, békés új esztendőt kíván!

Új Hajtás

A Kárpátaljai Római Katolikus Egyház lapja

Szerkesztőbizottság:

Majnek Antal (elnök), Megyesi László (főszerkesztő), Németh Imre ofm., Pápai Zsuzsanna, Popovicsné Palójtay Márta, Riskó Marianna (szerkesztők).

Tördelőszerkesztő:

Popovics Pál

Olvasószerkesztő:

Barkáts Alice

A szerkesztőség címe:

89600. Munkács, Munkácsy M. u. 19.

Engedélyszám:

3r 199

Készült:

a Grafika nyomdájában,
Ungváron

A szeretet ünnepén

Talán mert 70 évig tabu volt, most mindenki a szeretetről beszél, a szeretet után kiált, a szeretetet dalolja, vagy a szeretet után sír. A szeretet nevében ölelkeznek és harcolnak. Vajon az emberiség történelme nem egyetlen szeretetkeresés, telve sikerekkel és fájdalmas kudarcokkal? A legmélyebb vágy... létünk értelme!

Tudjuk, milyen nagy gond az éhség a világban, milliók éheznek és halnak éhen évente. A szeretet hiánya azonban még veszélyesebb. Leépíti és szétrombolja az embert.

Jézus éppen azért jött, hogy elhozza a Szeretet Istenének az örözüzenetét, Evangéliumát: bár mi elfordulunk Tőle, Ő még mindig szeret minket és vár bennünket, mint a jó atya tékozló fiát. Újból meg akar minket tanítani a legfontosabbra: okosan, őszintén szeretni.

A szeretet folyó, ami a medrében áldás. A folyóvíz pedig élővíz, ami életet ad, de az állóvíz elposhad, és halott víz lesz. Ilyen a szeretet is: nincs benne megállás, mert különben megszűnik.

Amikor könnyekig meghatódsz, amikor erősen ver a szíved, az érzed vezetnek. Amikor elveszted a fejed egy szépség láttán, amikor valakinek a tudását nagyra becsüled, csodálat van benned. Amikor mindenre kész vagy, csak hogy valakit a karjaidba vehess, birtokolhasd, érzékiségedből fakadó mohó vágyad irányít.

A szeretet azonban elsősorban önmagunk odaajándékozása. Ha azt várod, hogy érzelmeid indítsanak szeretetre, kevés embert fogsz szeretni. A szeretet nem ösztönös lépés, hanem akaratod tudatos elhatározása, hogy teljesen add magadat másoknak.

Az érzelmi vonzódás, a csodálat, a vágy mind Istentől kapott segítség, hogy elindulj a szeretetben. Amivel csak találkozol életedben: eszköz lehet, hogy jobban szerethess. A táplálék, a bicikli, a könyvek, filmek, tanulmányok, a barátod, a házasársad, a gyermekeid. Indulj el az úton! Fogadj el mindent, ami jó, de csak azért, hogy továbbadhass.

Az önzés a legnagyobb ellensége a szeretetnek. Aki folyton azt várja, hogy őt szeressék, az mindig elégedetlen és siránkozó lesz, sőt, a környezete számára kiállhatatlan. Olyan lesz, mint a fekete lyuk: mindent magába szippantó, végül felrobbanó csillag.

Komoly akadályai a szeretetnek a gátlások és a félelmek is. Ha füttyesz a kutyádnak, de az meg van kötözve, nem tud hozzád menni. Ugyanígy, amíg rabja vagy valaminek, ha gátlásaid és félelmeid megkötözve tartanak, nem tudod odaadni magadat. Csak akkor fogsz tudni szeretni, ha kioldozod magad!

Vizont erre csak az képes, aki tökéletesen szabad. Találunk ilyen magunk körül? Sajnos, „nincs igaz egy sem“, mondja Szt. Pál.

Eljött viszont Jézus, az Igaz, aki képes feloldozni minket, jön ma is, hogy megváltson minket! Szeretetreméltó kis csecsemőként érkezett, hogy ne ijedjünk meg tőle, köztünk élt, szolidáris volt minden szegénnyel, szenvedővel, magára vette gondjainkat, betegségeinket, sőt, a bűneinket is. Ezeket felvitte a keresztfára, és föltámadva kínálja nekünk is az újjászületés lehetőségét. Ezt kérem és kívánom én is nektek, kedves Olvasók.

Áldott karácsonyi ünnepeket és boldog új esztendőt!

Majnek Antal

a Kárpátaljai Római Katolikus Apostoli Kormányzóság püspöke

Munkács, 2001. decembere

Az első karácsony szereplői

Minden ünnepre készülnünk kell valahogyan, akár belsőleg, akár külsőleg, mert ez igénye az ember természetének. Adventben, amikor a Megváltó földre érkezését várjuk, az Isten közelségét keressük. Jézus bennem akar megszületni, mert mit ér; ha Betlehemben ezerszer is megszületik, de a szívemben nem.

Figyeljük meg, hogy a karácsony szereplői: Szűz Mária, Szent József, a három király, a pásztorok hogyan is vettek részt az első karácsonyon! Hogyan változtatta meg ez az esemény az ő eddigi, hétköznapi életüket?

József és Mária

József szerette Máriát, és egy csodálatos lelki kapcsolat volt közöttük. Álmodások és vágyak voltak benne, amikor eljegyezte magát Máriával. Amikor észreveszi, hogy Mária gyermeket vár, összeomlik, és fáj neki, hogy családnia kellett Máriában.

József nagy válaszut előtt áll, mert nem akarja, hogy Máriát megkövezzék. Bízunk Istenben, és a látszaton túl bízunk Máriában is, mert érzi, hogy valamilyen nagy titok van itt. Mivel igaz ember, egész idő alatt Isten akaratát keresi. Nem kapkodja el a dolgokat, csöndben, imádságban keresi a megoldást. És amikor már úgy látja, hogy minden ajtó becsukódott, akkor nyílik ki igazán, és belép Isten, és József bölcs várakozásával apa, lelkiatya lesz. A Megváltó atyjává fogadtatott, mert tudott bízni és várni, a legjobb megoldást keresni, csöndben, imában érlelődve.

Valahol ez a mi sorsunk is. Keressük, nem találjuk a dolgok lényegét, de vigyáznunk kell, hogy ne kapkodjunk el.

A pásztorok

Jézus korában a pásztorok szedett-vetett népség volt Izraelben. Lenézettek, kizsároltak voltak, de mesterségeknek szakemberei lehettek.

Ők is várták a Messiást, mint korunk legtöbb embere. Egy éjszaka, amikor munkájukat végezték, megjelent nekik az angyal. Azt kérdezhetné bárki: „Isten nem talált jobb embereket?” Az isteni fény őket ragyogta be, és nem véletlenül; gondoljunk csak arra, hogy Jézus később is a legegyszerűbbeket és legbűnösebbeket választja: vámosokat, halászokat, utcanőket, adószedőket. Isten pofon üti a gőgösöket.

Az angyal jön és elmegy, és a pásztorok ott állnak. Isten nem erőszakos: hitet és lehetőséget ad nekik. És ők fogadják a Megváltót, ők, a legegyszerűbbek. Jól vizsgálunk. Otthagyják mindenüket, és mennek, mennek, mert hisznek. Nem üres kézzel, mert amijük van, azt elviszik a királynak. Mi is hivatalosak vagyunk erre a nagy ünnepre, amelyre maga Jézus hívott meg minket. Mi viszünk valamit? Mit adok oda a sajátomból? Jótettet, hallgatást, több imát, felajánlást? Isten nem kíván lehetetlent az embertől, nem várja, hogy valami nagy dolgot vigyünk, neki elég a mi szívünk egyszerűsége.

Mint a pásztoroknak: hitet és lehetőséget adott nekem. Hogyan tudok elszámolni vele? A Betlehem felé vezető

úton együtt kell mennünk, segítenünk kell egymáson, mert a pásztorok között is volt fiatalabb és öregebb, erősebb és gyengébb, és ők bevárták, segítették egymást, és együtt értek oda a jászolhoz, ahol a világ Ura várta őket.

Induljunk mi is, most még nem késő!

A három király

Ők hárman királyok voltak, de inkább bölcsek. Figyelték a jeleket, és semmilyen kis jelzést nem hagytak figyelmen kívül. A csillag feltűnésekor észreveszik az idő beteljesülését, és felcserélve a biztos, kényelmes otthonot, elindulnak a bizonytalan felé. Fáradtságot vállalnak, azért, hogy célba jussanak. És mennek, és teszik a dolgukat, hogy célt érjenek, hogy reményeik teljesüljenek, hogy megtalálják az Istent. A bölcsek között összmunka létezett, mert egyetértettek a lényegben, egy volt a céljuk, s siker koronázta munkájukat. Az Isten felé vezető utat keresték, a többi lényegtelen volt számukra. A csillag megállt az istálló felett, Isten őket igazolta.

Mi mennyire tudunk együttműködni azzal, aki ott van nap mint nap mellettünk? Észrevesszük-e a legkisebb jeleket?

Jézus ott születik meg, ahol befogadják őt. Születésének éjszakáján a szegény, piszkos kis istállóból Isten mennyországát csinált. Hogy az életem mivé válik, az csak tőlem függ.

Isteni Gyermekek, mi a titkod, amely arra készítet, hogy egy rozszant istálló szalmáján kezdjed életed?

Titkod: a SZERETET.

Közénk jöttél, szeretetből. Köztünk éltél: szeretetből. Köztünk maradsz – szeretetből. Amen.

A tudás fájától a karácsonyfaig

„A paradicsomban egy almafa
vala,
Melyre egy nagy kígyó tekeredett
vala.
Ádám maradéki mai nap
örvendnek,
Limbusban szent Atyák vígan
énekelnek:
Glória excelsis, mondván az
Istennek,
Áldás és békesség adassék
népeknek. Amen.“

Ez a háromszéki karácsonyi köszöntő az ünnep régi hagyományát, a középkori misztériumjátékok emlékét idézi fel. Talán nem is gondoljuk, hogy a ma oly kedvelt karácsonyfa eredete is kapcsolódik ehhez a liturgikus hagyományhoz.

A liturgikus játékok a középkor századaiban alakultak ki a templomi szertartások részeként, és a nép nyelvén jelentették meg a nagyobb ünnepek – Húsvét, Karácsony – evangéliumi eseményeit. A karácsonyi dramatikus játék eleinte csak a Jézus születése körüli epizódokból állt, ám fokozatosan kibővült őszövetségi előzményeket felidéző jelenetekkel, így az eljövendő Messiásról szóló próféciaikkal, illetve az első emberpár bűnbeesésének történetével. Ez utóbbi jelenethez szolgált kellékkül a paradicsomi tudás fáját jelképező fe-

nyőfa, rajta szimbolikus jelentésű díszekkel. A kötél, később papírlánc emlékeztetett a kígyó képében kísértő Sátánra, az alma pedig felidézte a tudás fájának gyümölcsét, de egyzersmind utalt Isten ajándékára, egyszülött Fiára, a Megváltóra is.

A reformációt követően a protestáns prédikátorok ellenezni kezdték a templomi színjátékokat, mert azok addigra már erősen világias, tréfás, olykor egészen durva hangot ütöttek meg. Így a betlehemezés kikerült a templomból. Ekkor kezdhette meg önálló életét a karácsonyfa is, amit ezután a lakóházakban állítottak fel, és körülötte szerveződött meg a családi ünneplés. Ez a változás elsőként a délnémet nyelvterületen következett be, és a szokás onnan terjedt el Európa-szerte.

Azonban már a karácsonyfa megjelenése előtt mind a magyar, mind az európai népszokásokban jelen volt a tél ünnepein a tavaszt idéző zöld ág. Ilyenek voltak azok a gyümölcsfák, amelyeket néhány héttel karácsony előtt (Katalin, Borbála vagy Luca napján) lemetszettek és vízbe tettek, hogy az ünnepre kihajtsanak, kivirágozzanak. Más növényeket almával, dióval, süteménnyel díszítve karácsonykor az asztalra állítottak vagy a gerendára függesztettek: a Felvidéken pl. borókát, a Duna men-

tén több helyütt tuskés ágakat (kókényt, galagonyát), néhány faluban – pl. Szeremlén – fagyöngyöt, Zsámbokon rozmaryng- vagy nyárfaágat.

A kizöldülő ág a pogány hiedelmekben a természet és az élet megújulásának szimbóluma volt, így a termékenység, az egészség és a szerencse varázslását szolgálta. A tél közepén is zöldellő örökzöldeknek pedig különleges életerőt tulajdonítottak, amelynek segítségével a házlakóinak is egészséget, hosszú életet kívántak biztosítani. A kereszténység új tartalommal töltötte meg a régi jelképeket. Az újjászületés, az új élet Isten ajándéka, a megváltás és a kigyűlölt gyelem révén. Ugyanakkor az ág vagy a fa motívuma karácsonykor eszünkbe idézi Jessze vesszeje őszövetségi képét, amelynek sarja a prófécia szerint a karácsonykor megszülető Megváltó, Jézus Krisztus.

A karácsonyfa állítására vonatkozó legkorábbi adataink a XVI-XVII. századi Elzászból származnak. Egy 1605. évi útleírás Strassburgból pl. már a maihoz teljesen hasonló karácsonyfáról számol be. Magyarországon az 1820-as években állhatott először karácsonyfa egyes arisztokrata családok otthonában, de hogy kié volt az elsőség: Brunszvik Teréz grófnőé, Podmaniczky Frigyes író édesanyjéé avagy József nádor feleségéé, azt már lehetetlen eldönteni. Az osztrák és német kapcsolatokkal rendelkező főurak egymástól függetlenül is hozhatták hazánkba a szokást. A nemeség és a városi polgárság körében való terjedését jelzi, hogy Pesten már az 1860-as években nagy fenyőf vásárakat rendeztek az ünnep előtt. A parasztság körében a falusi értelmiségiek – papok, tanítók, jegyzők –, valamint az úri házaknál szolgáló cselédek révén válhatott ismertté, de sokkal több idő kellett az elterjedéshez. Nyugat-Magyarországon jelent meg előbb, a XIX. század végén, míg a Tiszántúlon, Erdélyben vagy Moldvában sok helyütt csak a két világháború között vagy még később vált általános szokássá a karácsonyfa-állítás.

Nem lehet ott helye a szomorúságnak, ahol az élet születésnapját ünnepeljük. Az életét, amely megsemmisítve a halálfélelmet, meghozta a megígért örökkévalóság örömét. Ebből a vidámságból senki sincs kizárva. Minden embernek közös oka van az örömezésre: mivel Urunk, a bűn és a halál legyőzője, amint kivétel nélkül mindenkit bűnben talált – kivétel nélkül mindenki váltságára érkezett közénk. Ujjongjon hát a szent, mivel közelebb került a diadalhoz, örüljön a bűnös is, mert bocsánatot ígérnek neki, és lelkendezzék a hitetlen, mivel megbívást kap az életre.

Nagy Szent Leó

Nem úgy, mint eddig!

*Mintha valaki sáros csizmával
Szép, hófehér abroszra hágna,
Mintha valaki durva ököllel
Sújtana le egy szép virágra:
Egy képes a mi bűnös szívünk
Rombolni legszebb kincseinket...
- Irgalmazz nekünk, drága Urunk,
És taníts ünnepelni minket!*

*Már sok karácsonyt ünnepeltünk,
Csillagszóró hintette fényét.
De nem vártuk, hogy égi fények
Oszlassák el szívünk sötétjét!
Volt ajándék, terített asztal,
Zengő énekszó, ünnepélyek...
- Csak Te maradtál kívül, Jézus,
S nélkülöd ment tovább az élet...*

*Irgalmazz nekünk, drága Jézus!
Taníts meg minket ünnepelni!
Üdvösségszerző, égi Gyermekek,
Küldj át, hogy tudjunk szeretni.
Hadd járjunk nyitott ég alatt
És megnyíló szívünkbe lépj be,
- Hadd, lássák rajtunk: Hogyan él
Jézus boldog, megváltott népe!*

Mert gyermek születik,
fiú adatik nekünk,
s az Ő vállára kerül az uralom.

Így fogják hívni:
Csodálatos Tanácsadó, Erős Isten,
Örök Atya, Béke Fejedelme.
Messzire kiterjed majd uralma,
és a békének nem lesz vége
Dávid trónján és királyságában,
amelyet megszilárdít
a jog és az igazság által.
Mostantól mindörökké ezt teszi
a Seregek Urának féltő szeretete.

Iz 9,4-6

Krisztus!

Nincs nekünk semmi bajunk,
csak az, hogy Te hiányzol nekünk.

Aki éhes, azt hiszi, hogy kenyér után vágyik –
Nem – Te hiányzol neki.

Aki szomjas, azt hiszi, hogy italtra szomjazik –
Teutánad szomjazik

Aki beteg, hiszi, hogy egészsége hiányzik -
Te hiányzol neki.

Aki a szépséget keresi a világban, nem tudja,
hogy Téged keres, az örök szépséget.

Aki igazságra vágyik, Utánad vágyik:
az örök igazság után.

Aki békét szomjazik, Utánad szomjazik,
Akiben egyedül nyugszik meg a nyugtalan szív.

Ég és föld, jólét és balsors, öröm és szenvedés,
síró és mosolygó ember, mind utánad kiált,
édes Krisztusunk.

Nézd, milyen betlehem a lelkünk!
Hogy vár, hogy vár Téged, jöjj Uram!

*A gyermeki hit, ártatlanság, tisztaság, jóság és bizalom mindig
győz a leghatalmasabb gonoszság felett is. A gyermek Jézusban is
ezt a világot legyőző tisztaság, jóság, hit és szeretet jött el közénk
utolérhetetlen nagyságban.*

Kele Pál

Karácsony szent ünnepe

Aki csak teheti, otthon örül e szent ünnepnek. Megáll a munka, elpihen a munkás, együtt van a család. Ezekon a napokon melegebb az otthon, a korán sötétedő karácsonyi délutánokon már lámpát gyújtunk, a diákoknak szünidejük van. Csillogóak a szemek, lázas-izgatottak a kis arcok: a gyerekek kibontják a nekik szánt csomagokat, dobozokat, és bennük...

De leginkább talán annak a legnagyobb az öröme, aki fáradságos munka és hosszú távollét után magához ölelheti szeretteit. Kisebb koromban a karácsonyi ünnepek tele voltak mesével, regével és mulatságos történetekkel. Ilyenkor olvasgattam magam is hősről, szentekről. Minden országban kicsit másképp ünneplik a karácsonyt, hisz ahány ház, annyi szokás. Persze a magyar szokások a legszebbek számomra: minden igazi magyar szülő mesél a gyermekének

Szent István királyról, IV. Béláról, II. Endréről, Hunyadi Jánosról, Hollós Mátyásról, Szent Gellért püspökről, Szent Mártonról, mert késő korok nemzedékei így maradnak magyarok és keresztények, mert annak kell maradniuk. Magyar szülők! Meséljete a tatárokról, a török iga 150 évéről, az osztrák elnyomatásról, a kurucokról, Széchenyiről, Kossuthról, a Kárpátokról, a honvédekről, a 13 aradi vértanúról, Simonyi Józseféről, Bem Józseféről, aki lengyel volt. Mondjátok el: Isten bizonyosan szereti népünket, mert az övén kívül segítség nem volt számunkra, hogy megmaradjunk.

Ha karácsony ünnepén gyermekeink ilyen szavakat hallanak, magyar gyermekek lesznek, Isten áldása kíséri őket, s reméljük, hogy őseinknél, őseinknél jobb időket érnek meg.

Pógyor Levente

Karácsonyi világ

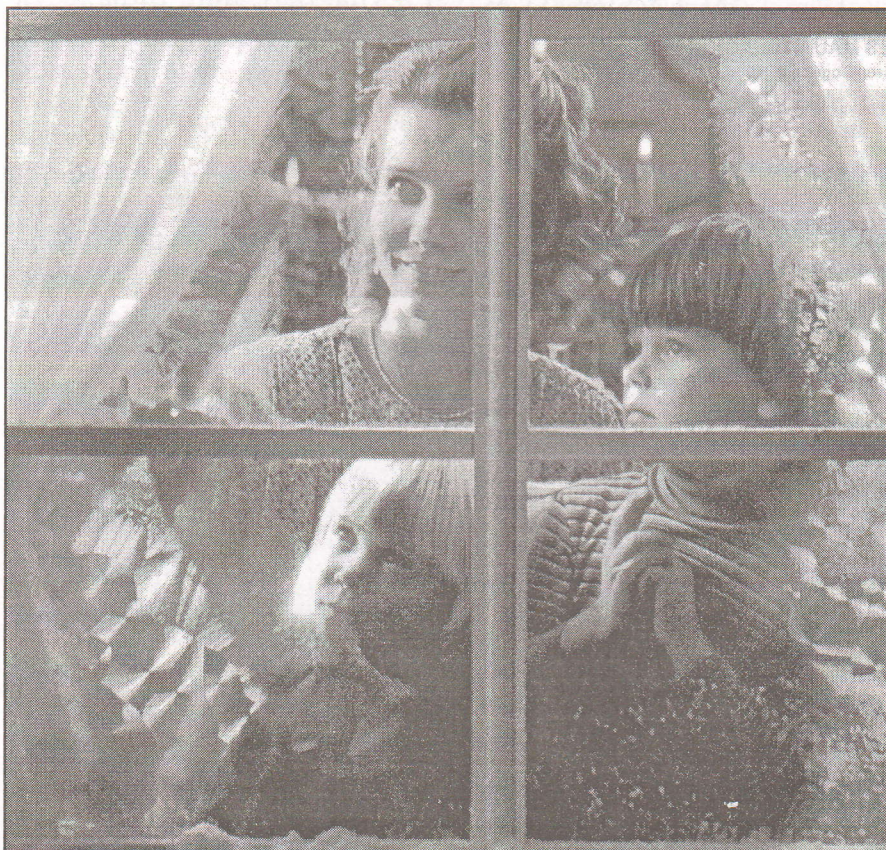
„...Születésnapját üljük ma annak, kit évezredek vártak a próféták vágyával, s kit, miután megjött az első karácsonykor, ismert évezredek emlegetnek a hála és szeretet hódolatával. Hódolunk neki mi is; hiszünk benne, mint az idők meghódítójában s a társadalmi béke s boldogság fejlesztőjében, s ajkunkon felhangzik

az ének: „Dicsőség Istennek a magasságban, s békeesség embernek a világ nyomorúságában!”

Cseppet sem kételkedem e hitben, s ugyancsak örülök e dicsőítő himnusznak; de ha végignézek a világon, úgy látom, hogy a testvériség evangéliuma, mely a szíveket szent karácsony napján ihleti, még nem

vált valóra a Földön. Egy napig van csak karácsony, s azon a napon szívélyesebbek vagyunk, s a szeretetnek áldozunk; de az év többi, 364 napján pogány szürkeség s szívtelesség a hangulatunk; egy estén, szent karácsony estéjén beeresztjük Krisztust lakásunkba, legalább karácsonyfánk környékére; de azontúl nem visszük be elveit sem az államba, sem a társadalomba, sem a műhelyekbe, sem a gyárakba, sem a parlamentbe, sem az üzleti világba. Vagyis más szóval: az ünnep, a karácsony szent ünnepe, az Krisztusé; de az élet – az még nem az övé!

Márpedig Krisztus nem azért jött a világra, hogy az évnek egy napja legyen a békeesség s testvériség ünnepe, hanem azért, hogy az egész év s az egész élet, a szürke s munkás esztendőnek valamennyi napja ünnepnap legyen, nem a kerges kezek, hanem a lélek ünnepe, hogy a világ az evangélium szerint berendezett életnek s a gyakorlati testvéri érzésnek folytonos karácsonya legyen. Krisztus az esztendőből 365 napot akar, nem csupán egyet; egész évet, egész életet követel, s híveket kíván, akik nemcsak egy napon hisznek az igazságban s szeretetben, hanem az egész életen át, s küzdenek, s dolgoznak a szeretet krisztusi inspirációi szerint...”

December

Karácsony havában

Betlehemesek nyomában

Valószínűleg keletről indult el ez a szép szokás. Magyar falvainkban még sok helyütt él, mint bibliás fogantatású „betlehemjárás”. Jó lenne ezt a szent gyökeret újra kivirágoztatni. És nem csupán a falvakban, hanem mindenütt a magyar tájakon.

Hogyan is történik a betlehemjárás házról házra?

Többféle változatát ismerjük, a misztériumi cselekmény lényege azonban mindenütt ugyanaz. A Betlehem-környéki pásztoroknak angyalok jelentik a Messiás születését. A pásztorok hisznek, és elindulnak. Meg is találják boldogságuk egyetlen igaz forrását, és ezt hirdetik meg a háznak is. Amint ők megajándékozzák a Kisdedet, őket is megajándékozza a házigazda. Az ünnepi közös elköszönés: „Az Isten áldja meg e háznak gazdáját, de nemcsak a gazdáját, hanem minden lakóját is! Töltse meg sok jóval pincéjét-kamráját, áldja meg, áldja meg a magyarok hazáját! Dicsértessék a Jézus Krisztus!”

Közben minden mozdulatnak, minden eszköznek és gesztusnak megvan a maga bibliai eredetű jelentése, ezt az egyszerű hívő nép mind a mai napig nagyon pontosan azonosítja és tölti meg hittartalommal, továbbá az Ó- és az Újszövetségből eredő magatartásnormákkal. Kezdve a csillagtól, amelyet vagy külön angyal visz, vagy a kis Betlehemre már rá van erősítve.

Ez a Bileám próféta által megjövendölt Jákob csillaga: „Látom őt, de nem most, nézem őt, de nem közelebről; csillag támad Jákobban, és jogar kél fel Izraelben.” A betlehemesek kezében tartott botnak is van messiási vonatkozása az izaiási jövendölés szavaiban: „Vessző sarjad Jesse törzsökéből, és virág nyílik az ő gyökeréből.”

Az öregek fantáziája kibővítette a bibliai képeket.

A mézes-mákos gubához nemcsak a méznek, hanem a mákszemnek is

üdvösségtörténeti jelentést adtak. A mákszem nálunk jól helyettesíti a mustármagot, amelyből Isten Országga kezd fejlődni. A Betlehem szó jelentését is tudta mindenki: Kenyérház. A mi örök életünk kenyere a Boldogságos Szűz Szívének a Szentlélektől áttüzesített szeretet-kemencéjében „sül ki” számunkra. Ez viszont már átvezet a Betlehemben megszületett történeti Jézus Krisztus és a szentmisében köztünk megjelenő és lelkünk táplálékául felkínálkozó Eucharisztia, tehát a szentségi színekben velünk azonosuló Jézus Krisztus azonosságára.

Manapság, különösen a városokban, a betlehemjárást sok minden akadályozza. A templomaink azonban betlehemes hagyományainkat két irányban is folytathatják. Sok templomban Betlehemeket állítanak. El kell kerülnünk azonban azt a veszélyt, hogy hitet ébresztő és ápoló ábrázolások helyett szórakoztató látványosságot jelentsenek csupán.

A ritkuló betlehemjárások másik

templomi „kárpótlása” lehet a minél gondosabban előkészített pásztorjátékok, illetve misztériumjátékok előadása. Mind a kisiskolások, mind a serdülők szívesen vállalkoznak az ilyen előadásokban való szereplésre. A hitoktatóknak legyen rá gondjuk, hogy a jól betanított és sikeres pásztorjátékokat saját templomukon kívül másutt is előadják, akár Szentcsalád vasárnapján, akár Újévkor és Vízkeresztkor is. Nemcsak népi gyűjtésű pásztorjátékokat adhatunk elő, hanem irodalmi és művészi szempontból igényes új alkotásokat is. (Fel kellene újítanunk, illetve új étellel megtöltenünk a Szállást keres a Szentcsalád néven ismert népi ajátatosságunkat is.) II. János Pál, mielőtt pápa lett volna, maga is írt misztériumdrámákat, illetve – igaz, inkább csak álnéven – közölt ilyen jellegű írásokat. Keressünk tehát mi is ilyen alkotásokat, amelyeket hittantermekben vagy templomokban dramatizálva előadhatunk.

Kerekes Károly

Újév

„Mindaz, aki Krisztusban van, új teremtmény. A régi tovatűnt, lám, valami új valósult meg.“

2 Kor 5, 17

Az új mindig hatással van. Legyen az egy pár cipő vagy egy autó.

– Az újdonság más szempontból mutatja a megszokott dolgokat is. Hasonló történik az emberekkel egy új év kezdetén. Úgy gondolják, hogy sok dolog jóra fordul. Néhányan szilárd elhatározásokat hoznak, hogy életüket másként alakítják. Sokan alkoholos, jó hangulattal lépik át az új év küszöbét, míg mások közömbösen, levertségben és rossz hangulatban. És mégis, az év utolsó napja hasonlít minden más naphoz. Ahogy megünnepeljük, az még nem változ-

tat a múlt napokon. Az elmulasztottat nem lehet már behozni, az elkövetett bűnöket nem lehet meg nem történeté tenni.

Mikor Pál apostol a fenti sorokat írta, bizonyára nem egy újévre gondolt, hanem egy ember teljes életváltoztatására. Ez nem szentimentális érzelmi felindultságból jön létre, hanem Jézushoz való radikális odafordulással. Minden ember Isten előtt bűnös, bűnben fogantatott. Nem lehet javítani, teljesen újjá kell születnie. Az újjászületés által lesz Isten teremtménye. Csak szeretett Fia által tud Isten velünk kiengesztelődni.

„A régi elmúlt.“ A bűnös állapot és bűn megszűnt. Isten a bűnös emberből újat alkotott. – Ha új ember akarsz lenni és az új évben megújítani mindent, még ma térj meg!

Ladányi Katalin

Újévi recept

Végy tizenkét hónapot.

Gondosan tisztítsd meg a kezeserűségtől, kicsinyességtől, félelemtől, lustaságtól, haragtól. Aztán oszd fel a hónapokat 30, vagy 31 napra.

Minden napot készíts el 1 rész munkából, 3 rész jóakaratból és 1 gyűszűnyi derűből. Mindehhez adj 3 egész evőkanál optimizmust, 1 kávéskanálnyi türelmet, 1 csipetnyi iróniát, 1 késhegynyi tapintatosságot. A kapott masszát bőven öntsd le szeretettel.

A kész ételt mindig díszítsd apró figyelmességgel és tálald fel melegsolygó arccal naponta.

A plébánia halála

A városban furcsa gyászjelentés jelent meg a falakon és az újságokban:

„Mélységes fájdalommal adjuk hírül a Szent Eufrosia plébánia halálát. A gyászszertartás vasárnap 11 órakor lesz.“

Vasárnap, mi sem természetesebb, a Szent Eufrosia templom olyan zsúfolt volt, mint még soha. Szabad hely nem volt, még állóknak sem. Az oltár előtt állt a ravatal, sötét színű fából készült koporsóval. A plébános egyszerű beszédet mondott:

– Nem hiszem, hogy plébániánk újra életre kelhet és feltámadhat. Minthogy azonban szinte mindnyájan itt vagyunk, egy utolsó kísérletet teszünk.

Szeretném, ha mindnyájan elvonulnátok a koporsó mellett és egy utolsó pillantást vetnétek az elhunyra. Libasorban vonuljatok, egyenként, és miután megnéztétek a holttestet, a sekrestyeajtón át menjetek ki. Utána, aki úgy gondolja, visszajöhet a misére.

A plébános kinyitotta a koporsót. Mindnyájan azon gondolkodtak: „Vajon ki lesz benne? Ki a halott?“

Lassan elindult a menet. Mindenki odament a koporsóhoz és belenézett, majd eltávozott a templomból. Csendben távoztak, egy kicsit zavartan.

Mindazok, akik látni akarták a Szent Eufrosia plébánia holttestét és belenéztek a koporsóba, az alján elhelyezett tükörben saját arcukat látták.

Lehetnénk eggyel többen is karácsony este?

Egy alkalommal egy egyedülálló, idős néivel beszélgettem. Elmondta, hogy az egész évben a karácsonyi időszak az, amitől a legjobban fél. Minden évben ilyenkor érzi magát a legelhagyatottabbnak: amikor mások a családjukkal, szeretteikkel ünnepelnek, ő egyedül karácsonyozik, nincs kinek sütni-főzni, nincs kinek ajándékot tenni alá. Nincs, aki egy szót szóljon hozzá. Ilyenkor még látogatók sem jönnek, és neki sincs hová menni.

Vajon hány embernek van magányos karácsonya? Hány ember nem oszthatja meg közösségben a karácsonyi örömet? Bizonyára nagyon sok. Eszünkbe jutott-e már, hogy akár meg is hívhatnánk valakit közülük, hogy ne kelljen egyedül töltenie a Szentestét?

Talán nem könnyű beengedni egy idegent a család legbelsőbb, meghitt ünneplésébe. Jézust meghívjuk magunk közé, hiszen ez az ünnep Róla szól. Ő azonban többször utalt rá, hogy embertársaink képében látogat el hozzánk; felebarátainkat kell szolgálnunk, ha igazán akarjuk Őt szolgálni. Ahogyan a Szentcsalád sem talált helyet az első karácsony alkalmával, úgy keresi, vágyja lelki értelemben a befogadó, meleg „szállást“ sok magányos ember minden karácsonykor – úgyszintén hiába.

Egy estére fogadjuk be őket, ha van rá lehetőségünk!

Emese álma beteljesedett

Tavaly adventben az egész Kárpát-medencére kiterjedő egyháztörténelmi vetélkedőt indított Németh László, az Iváni Általános Iskola igazgatója. (Iván egy magyarországi nagyközség Sopron közelében.) A vetélkedő címe „A magyar kereszténység 1000 esztendejéről” volt; összesen 1261 csapat nevezett be, köztük mi is. Az egyes fordulók kérdései igen nehezek voltak, különösen megfelelő irodalom hiányában. Kutattunk, kerestünk, imádkoztunk állhatatosan. A tét igen nagy volt: a 12 győztes csapat Rómába utazhatott. Gondolni sem mertünk arra, hogy a győztesek között lehetünk. Munkánk folyamán kértük az Isten segítségét, ami nem maradt el. Megkaptuk az értesítést, hogy az „Emese álma” csapat kiemelkedő, színvonalas teljesítménye alapján igen magas pontszámot ért el a kérdések megválaszolásában, minden fordulóban, és az elküldött csodálatos fényképekkel – amelyek környékünk templomait ábrázolják kívülről-belülről. (Egy pár nagyított, színes fényképünk azóta az iváni iskola nagytermét díszíti.) Így vehetett részt november első felében csapatunk az utazásban; Kárpátaljáról összesen hatan indultunk útnak.

Római zárandoklatunk nyolc napig tartott, ebből hármat töltöttünk a szent városban – az örök városban. Utunk során összesen öt országban voltunk:

Magyarországon, Ausztriában, Olaszországban, a Vatikánban és Szlovéniában. Csodálatos helyeken jártunk. Első szentmisénket Udinében hallgattuk meg a Beata Virgine delle Grazie kegytemplomban. Assisiben a Szent Ferenc és Szent Klára templomban voltunk szentmisén, a Porzinkula – megbocsátás – kápolnában, és a Santa Maria degli Angeliben. Assisi lenyűgöző a keskeny, ódon utcáival, zsugáteres kis ablakaival. A házak falán függő cserepekben sok színben pompáznak a virágok, az utcák keskenyek, alig van hely a két házsor között.

Elérkeztünk tehát a napsütötte Itáliába; utunk az Alpok magas, sziklás hegyei között kanyargott, sok alagútal. Minden kanyar után szebb és szebb látványban gyönyörködtünk. Így érkeztünk Róma falaihoz – a szent városba. Talán minden nevezetes helyen voltunk. A Lateráni Bazilikában, a Santa Maria Maggioréban, a Falakon kívüli Szent Pál-Bazilikában; ez utóbbi körül óriási pálmafákat láthattunk. A Szentek Szentje templomban található a Szent Lépcső, melyet – a későbbiekben szentté avatott – Ilona császárnő, Nagy Konstantin császár édesanyja hozatott ide Palesztinából. Ezen a lépcsőn vezették Krisztus Urunkat Pilátus elé. Itt van Krisztus bölcsőjének ereklyéje – ez a világ legszentebb helye. Majd következett a Fórum Ro-

manum, és az óriási Colosseum.

Zarándoklatunk csúcsa a Vatikánban a Szent Péter-Bazilika volt. Itt Apor Vilmos boldoggá avatásának 4. évfordulóján, ünnepi szentmise keretében, a Szent Péter-Bazilika Magyarok Nagyasszonya kápolnában, Rébíboros megáldotta Boldog Apor Vilmos vértanú püspök reliefjét. Ez a huszadik magyar vonatkozású relief. A vértanú püspök széttárt karokkal védelmezi a rábízottakat. Csodálatos érzés volt, hogy Rómában a latin-magyar szentmisén a Hozsanna énekeit magyar nyelven zenghettük. A vértanú püspök hite legyen útmutatónk.

Voltunk az Angyalvárnál, átkeltünk a Teverén az Angyalok Hídján. Csodálni való a Trevi kút, a Spanyol lépcső, Bernini szökőkútja, a Vittorio Emánuele palota, a Piazza Navona, három csodálatos vízeséssel – szökőkúttal –, az egyik a négy folyam vízesése. Voltunk a Panteonban is, és még sok nevezetes helyen.

A Szent Péter-Bazilikában gyönyörű a Pieta, a Fájdalmas Szűzanya hófehér márvány szobra. Imádkoztunk Szent Péter sírjánál, áldást kérve mindazokra, akik a felejtethetetlen út létrejöttében segítettek, elsősorban Németh László úrra. Imádkoztunk az itthon maradtakért, a szeretteinkért, akik már nincsenek közöttünk, csak a mennyből kísérték bennünket zárandokutunkon; azokért, akik fölöttünk a közhatalmat gyakorolják, hogy döntéseik helyesek legyenek; és magunkért is hálaadó imát rebegtünk, hogy ott lehetünk.

Folytatva utunkat, Triesztben megnéztük a várost, voltunk a San Antonio templomban, a San Giusto katedrálisban, sétáltunk az Adriai tenger partján, megcsodáltuk a hatalmas hajókat a kikötőben.

Szlovéniához közeledve tél fogadott minket, gyönyörűek voltak a havas hegyoldalak, a havas fenyőerdők. Mariborban megnéztük a Dómot, a várat, megcsodáltuk a főtéren a 400 éves szőlőtőt, majd sétáltunk egyet a Dráva partján.

A csodálatos zárandokútról hazahoztuk szívünkben a boldogságot, a szeretetet, s a tiszteletet felebarátaink iránt.

Borbély Ibolya

A csoport tagjai Apor Vilmos reliefje előtt

HAZAI HÍREK

November 18. Kárpátalja minden vidékén megemlékeztek a málenkij robot áldozatairól. A megemlékezéseken egyházunk papjai is részt vettek, valamint a többi egyház képviselői is.

November 19. Katolikus óvodát szentelt fel Bustyaházán Majnek Antal püspök. Az intézményt a técsői Karitásztartja fenn, ők kezdték el annak megszervezését is. Az óvoda december 1-jétől 40 fővel működik, de többszörös a túljelentkezés.

November 25-én délután Szemedi Iván görög katolikus megyéspüspök ünnepélyes keretek között megáldotta a karácsonyi görög katolikus líceum alapkövét. Az alapkövetésen kárpátaljai helyi vezetők, és magyarországi közéleti személyiségek voltak jelen. A nagyszőlősi járásban fekvő, zömében magyar lakta falu és a környékbeli magyarok középfokú képzését segítő intézményben a tervek szerint 2002. vagy 2003. szeptemberétől két párhuzamos osztály indul. 150 gyermek kaphat iskolai és kollégiumi elhelyezést. Az iskola létrejöttét és fenntartását egy magyarországi és egy kárpátaljai alapítvány támogatja. A hajdúdorogi magyar nyelvű általános iskola és gimnázium után Európában ez a második magyar nyelvű, görög katolikus tanintézmény.

November 28. A szatmári nővérek újjáépített házát szentelte fel Ungváron ezen a napon a püspök atya. Az ünnepélyes alkalomra szentmise keretében került sor, melyre három országból érkeztek rendtartományfőnökök: Magyarországról, Szlovákiából, Romániából.

December 1. Kamilliánus avatás volt Munkácson. A kamilliánus családnak már 168 tagja van Kárpátalján. Ezen a napon szentmise keretében Anton Gots atya, a magyarországi rendtartomány vezetője, a kamilliánus család tagjává fogadta az újabb – világi – jelentkezőket. Az új tagok betegekkel foglalkozó emberek, főleg orvosok, ápolók, valamint önkéntesek, akik betegeket látogatnak.

Ugyanezen a napon a munkácsi egyházközség szervezésében nagyszerű koszorúkötésre került sor a Pákházban. Sok család vett részt a rendezvényen: nagyszülők, szülők, gyermekek. A koszorúkötés mellett karácsonyi díszeket is készítettek, a legkisebbek pedig színrajzaikkal járultak hozzá a családi karácsony előkészítéséhez.

December 14. A Szentatya által erre a napra meghirdetett böjthöz (ld. Külföldi hírek) Kárpátalja katolikusai is csatlakoztak.

Aprószentek ünnepén, december 28-án tartunk engesztelő imaórákat azért a súlyos és nemzetpusztító bűnért, amellyel sok meg nem született magzat életét oltják ki. Kérjük Istent, az Élet Urát, adjon kegyelmet az édesanyáknak és az édesapáknak, hogy vállalják a gyermekáldást, mint Isten ajándékát és jövőnk zálogát. Munkácson közös imára várjuk a híveket, különösen azokat, akik most vagy korábban imádkoztak 9 hónapon keresztül egy magzat megmentéséért, ill. megszületéséért. Az együttléti szentmisével kezdődik 9.00 órakor.

KÜLFÖLDI HÍREK

A szentatya fogadta a katolikus-anglikán vegyes bizottság munkacsoportjának tagjait

Vatikán: November 24-én délelőtt II. János Pál pápa kihallgatáson fogadta a katolikus-anglikán vegyes bizottság munkacsoportjának tagjait. A találkozó Londonban kezdődött George Carey canterburyi anglikán érseknél tett látogatással, majd most Rómában, pápai kihallgatással folytatódik.

A mostani találkozón a szentatya meggyőződését fejezte ki, hogy az új munkacsoportot a Szentlélek kifogyhatatlan ereje támogatja, amely mindig képes új meglepetésekre. A keresztény remény tapasztalata alapján így imádkozunk: „Jöjj el Szentlélek, miközben folytatjuk a megkezdett kemény munkát a párbeszéd, a közös tanúságtétel terén!”

Új tábori püspököt nevezett ki a szentatyja

János Pál pápa Ladocsi Gáspár tábori püspököt – saját kérésére – egészségügyi okokból felmentette hivatala alól és az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye segéd-püspökévé nevezte ki. Ladocsi Gáspár az Esztergomi Hittudományi Főiskolán teológiai tanári kinevezést kapott.

A szentatyja tábori püspökké nevezte ki Szabó Tamás pápai prelátust, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Püspökkari Titkárságának irodaigazgatóját.

A Dalai Láma Fatimában

Fatima: A száműzetésben élő Dalai Láma, Tibet spirituális vezetője, az 1989-es Nobel-békedíj kitüntetettjekedden a világhírű portugál búcsújáró helyen, Fatimában részt vett a vallási vezetők imatálalkozóján. A Dalai Lámát a fatimai-leirai püspök fogadta és vezette körbe a kegyhelyen, és együtt felkeresték a két boldog fatimai látnok, Jacinta és Ferenc sírját.

A Dalai Láma virágcsokrot helyezett el a Szűzanya szobránál a jelenések színhelyén épült kápolnában, majd az egybegyűltekhez szólva az emberiség békevágyáról elmélkedett. A leirai püspök felhívást tett közzé az afganisztáni megbékélés érdekében és imával emlékezett meg a háború során meggyilkolt újságírókról.

Gyászmise Rómában Kada Lajos érsek lelkiüdvéért

Rómában december 10-én 18 órakor a Germanicum et Hungaricum kápolnájában a november 26-án elhunyt Kada Lajos érsek, pápai nuncius lelki üdvéért imádkozott a római magyar katolikus közösség.

A magyarországi katolikus, református és evangélikus egyház vezetői aláírták az ökumenikus esketési szertartások rendjét

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia és a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa által létrehozott közös bizottság kidolgozta a három történelmi egyház vegyes házasságra lépő hívei számára az ökumenikus esketési szertartások rendjét. A szertartások közösen kidolgozott és jóváhagyott rendjét tartalmazó kiadvány elé írt ajánlást Seregély István egri érsek, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke, Bölcskei Gusztáv református püspök, a Zsinat lelkészi elnöke és Szebik Imre evangélikus elnök-püspök ünnepélyes keretek között írta alá december 3-án a Magyar Katolikus Püspökkari Konferencia székházában, a sajtó meghívott munkatársainak jelenlétében.

Az eseményen az aláíró egyházi vezetőkön kívül a három történelmi felekezet több püspöke is részt vett. Katolikus részről jelen volt Paskai László bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek, Bábel Balázs, kalocsai-kecskeméti érsek, Konkoly István, a szombathelyi egyházme-

gye püspöke, Veres András püspök, és Erdő Péter püspök, valamint a PPKE rektora.

Az idén Erdélyből érkezik a Vatikánba a karácsonyfa

Vatikán: Ebben az esztendőben a román állam ajándékozza a pápának a fenyőfát, amelyet karácsonyra a Szent Péter téren állítanak fel. A Hargita megyei erdőkből származó fenyő 100 éves, 25 méter magas. Az 1800 méter magasságban kivágott fa ágait 1500 méter kötéllel szorították le és nagy szánkón eresztették le az útra, ahol felrakták egy román-holland cég kamionjára. A fenyőfa 2400 kilométer utat tett meg Románián, Magyarországon, Ausztrián és Olaszországon keresztül, és december 10-én érkezett meg Rómába. A fenyőátadás szertartására december 17-én került sor, Ion Iliescu román államfő jelenlétében. Mint ismeretes, minden évben más és más ország ajándékozza a karácsonyfát a pápának. 2000-ben Ausztriából érkezett a karácsonyfa a Vatikánba.

Szerzetesek csatlakoztak a szentatyja által meghirdetett böjt-, illetve imanaphoz

Vatikán: A legfőbb szerzetes előjárók uniójának végrehajtó tanácsa november 24-én kibocsátott közleménye arról tájékoztat, hogy a világ csaknem minden részén jelen lévő szerzetespapok és testvérek katolikus kongregációi teljes szívvel csatlakoznak a szentatyja felhívásához, amely a december 14-ei böjtnapot és a január 24-ei imanapot illeti. Felszólítják a kongregációk tagjait, hogy mindnyájan imádkozzanak és dolgozzanak a békéért, a vallások közötti kölcsönös megértésért.

Vatikáni nyilatkozat a magzatvédelemlről

A vatikáni nyilatkozat leszögezi: azt a kérdést, hogy az embrió fejlődésének milyen szakaszában kezdődik az emberi élet, nem egyfajta konvenció, megegyezés alapján döntjük el. Ez ugyanis már adott: azaz az embrió létének első pillanatától emberi lény. Ezért tehát, annak ellenére, hogy a kutatók humánus indítékokra hivatkoznak, miszerint a klónozási technika útján haladva fantasztikus gyógyászati eredmények várhatók, szükség van a kérdés higgadt, de határozott vizsgálatára, mely megindokolja, hogy ez a terv erkölcsi szempontból elfogadhatatlan és elítélendő. Az egészségre és gyógyászati célokra való hivatkozással ugyanis gyakorlatilag olyan elvnek akarnak érvényt szerezni, amely hátrányos megkülönböztetésben részesíti az emberi lényeket, aszerint, hogy fejlődésük milyen szakaszában vannak: azaz egy embrió kevesebbet ér, mint egy magzat, a magzat kevesebbet, mint egy gyermek, és egy gyermek kevesebbet, mint egy felnőtt. Ezáltal elvitatják azt az erkölcsi követelményt, miszerint a legnagyobb védelemre és tiszteletre éppen azok szorulnak, akik nincsenek olyan helyzetben, hogy védekezni tudnának és ki tudnák fejezni elvitathatatlan méltóságukat.

December 14, a böjt napja

2001. december 14-én az egész egyház együtt böjtölt II. János Pál pápával. Az áldozathozatal és a vezeklés hallgató erejével válaszol arra a felhívásra, amelyet a pápa november 18-án, az Úrangyala elimádkozásakor intézett a hívekhez – írta az *Osservatore Romano* pénteki száma, címodalán. Az egyház az ima égbekiáltó erejével fohászkodik az Úrhoz, hogy adja meg a világnak a stabil, az igazságosságra épülő béke ajándékát, és tegye lehetővé, hogy megfelelő megoldásokat találjanak a világot sújtó számos konfliktusra. A lemondás gyümölcseit a hívek a szeretet konkrét tetteivé válva osztja meg mindazokkal, akik a háború és a terrorizmus következményei miatt szenvednek. Az egyház ezt a sivatagi zárandokutat II. János Pál pápa szilárd és gyors belső lépteivel kezdi meg. Az emberiség mozgósítja legjobb energiáit, hogy a szentatya szavainak megfelelően „a szeretet legyőzze a gyűlöletet, a béke legyőzze a háborút, az igazság legyőzze a hazugságot, a megbocsátás legyőzze a bosszúállást.”

Az olasz egyházmegyéek különféle kezdeményezésekkel válaszoltak a pápa felhívására. Rómában Camillo Ruini bíboros, helynök vezetésével a lateráni Szent János-bazilikában imavirrasztással zárták le a december 14-ei böjtnapot. Severino Poletto torinói bíboros, érsek üzenetet intézett egyházmegyéje híveihez, a böjtnaphoz való csatlakozás értelméről és módjáról. „Az Afganisztánból érkező hírek aggodalommal töltöttek el bennünket, növelik bizonytalanság érzetünket, amelyet a szeptember 11-ei szörnyű tettek ébresztettek bennünk. A televízió híradásait nézve nem maradhatunk közömbösek azzal szemben, ami a Szentföldön, vagy egyes afrikai nemzetekben történik. A szentatya arra szólított fel bennünket, hogy ne felejtjük el azokat a súlyos szenvedéseket, amelyek ma is világszerte annyi testvérünket sújtják. Személyes áldozathozatalunk tanúskodik majd az Atyához

való hűségünkről és a testvéreink iránti konkrét szeretetről” – olvasható a torinói bíboros, érsek üzenetében. Jean-Louis Tauran érsek, a vatikáni államközi kapcsolatok titkára a Telepace olasz katolikus tévéállomásnak adott interjújában kifejtette: „A böjtnap politikai üzenet, amelynek lényege, hogy a Vallás, nagy V-vel, soha nem lehet a megosztottság tényezője, hanem mindig a békét szolgálja. Közös kezdeményezésről van szó, amely arra mutat rá, hogy az ember elsődleges kötelessége Isten imádata. Mi tiszteletben tartjuk az iszlámot, amely imádkozik és könyörületes. A rosszból mindig valami jó is származik. A szeptember 11-ei szörnyű események és a még sokáig elhúzódó küzdelem a terrorizmus ellen készítse gondolkozásra a népek sorsáért felelős vezetőket. Ezeknek az erőszakos tetteknek mindig van valamilyen kiváltó oka, a közel-keleti békefolyamat zátonyra futásától kezdve a fejlődő országok lakosságának frusztráltságáig. Meg kell valósítani a szeretet globalizációját, rá kell ébrednünk, hogy nem lehetünk boldogok mások nélkül, és még kevésbé mások ellenében.”

Parlamentari képviselők is csatlakoztak a böjtnaphoz. Negyven olasz parlamenti képviselő, függetlenül pártállásától, illetve vallási hovatartozásától, csatlakozott a szentatya böjtnapi kezdeményezéséhez. Kiadott közleményükben leszögezik: a közös böjt a politikusok tanúságtétele arról, hogy elkötelezik magukat a mindenki számára megvalósítandó tartós és igazságos békéért. Az ehhez hasonló kezdeményezésnek a legnagyobb összecsapás idején, miközben egyes keresztény közösségek üldöztetést szenvednek, nagy jelképes ereje van: rendkívüli erővel rendelkezik, nemcsak lelki, hanem politikai üzenet is.

A Kinyújtott kezek nevű segélyszervezet is csatlakozott a pápa felhívásához. „Az észak és dél közötti nagy különbségek jelentik a vilá-

gunkat sújtó konfliktusok és feszültségek fő okát. A gazdagok és a szegények közötti szakadék egyre elfogadhatatlanabbá válik, egyre több igazságtalanság fenyegeti világgunkat. A Kinyújtott kezek társulat több mint 35 éve tesz tanúságot arról, hogy a szegény országok, amennyiben segítik őket, egyedül is megállják helyüket. Mindenkit arra kérünk, hogy csatlakozzon ehhez a naphoz, hogy az igazságosság értéke ne maradjon pusztán szó, hanem legyen mindennapi gyakorlat.”

A köszönet és a hála szavai csendültek fel pénteken délelőtt a római mecset boltívei alatt, ahol a többszáz, imára összegyűlt muzulmán hívő között jelen volt Abdallah Redouane, az itáliai iszlám kulturális központ főtítkára is, aki levelet intézett a pápához: „Ezen az emlékeztető napon, amikor Ön felhívást intézett a böjt- és imanap megtartására, az erőszak áldozatait megsegítő konkrét tettek, az itáliai iszlám kulturális központ, valamint az itáliai iszlám közösség őszinte szolidaritásáról biztosítja Önt. Támogatja ezt a nagylelkű gesztust, amely ilyen nemes módon arra szólít fel bennünket, hogy megerősítsük a párbeszédet a nagy istenhívő vallások között, hogy biztosítsuk az igazságos és tartós békét, valamint olyan emberi társadalom megteremtését, amelyben a testvériség és az összhang erősebbek a különbözőségeknél és az esztelen konfliktusoknál. Gesztusának rendkívüli jelentősége annál inkább meghatott bennünket, mivel egybeesik a Ramadan hónap végével, amelynek során minden muzulmán arra kapott meghívást, hogy böjttel és imával megtisztítsa testét és lelkét, valamint siessen segítségére a szükséget szenvedőknek és munkálkodjon a békén. Megragadom ezt az alkalmat, hogy kifejezzem Őszentségének legőszintébb jókívánságaimat és legmélyebb tiszteletemet a közelgő karácsonyra.”

Nyáridéző

Már elmúlt a nyár, és egyre hidegebb lesz az idő, lassan december vége felé járunk, de azért a nyár tüze még a legtöbbször szívünkben ég. Vannak, akikben feledhetetlen nyomot hagyott az idei nyár. Bizony, azok a gyerekek (és felnőttek is!), akik idén Kerekhegyen és Szinyákon voltak kirándulni, még most is szívesen és vágyakozva emlékeznek vissza azokra a napokra. Nem hiszed? Utánajárbatsz magad is, de ha elolvasod ezeket az élménybeszámolókat, bizonyára meggyőződsz róla.

Talán nincs szebb, mint hideg téli esteiken a meleg kuckóban ülni, bámulni a kályhában pattogó tüzet, és kicsit elábrándozni a szép nyári élményekről...

Neo

Szinyák

Verőfényes nyári reggel volt. 7 óra előtt néhány perccel 51 környékbeli kisdíák és 5 segítő Béres Ágnes és Hajdú Szilvia hitoktató vezetésével gyönyörű kárpátaljai kirándulásra indult. Úti célunk a Szinyák szanatórium és környéke, s a tájékon kerülő hegylánc völgyeinek, turistahelyeinek, a vidék nevezetességeinek megismerése volt.

Én, Varga Éva, egészségügyi dolgozó kisleányommal, Jácinttal kíséreként vettem részt ezen a kiránduláson.

Kilenc órára érkeztünk meg a Szinyák nevű szanatóriumhoz. A gyerekek az út folyamán nagy figyelemmel és elragadtatással hallgatták Béres Ágnes ismertetőjét.

A kiránduláson különböző felekezeti gyerekek vettek részt. Nekem nagyon tetszett, hogy Béres Ágnes és Hajdú Szilvia nem tett különbséget a református és katolikus gyerekek között. Mindenki egyformán jól érezte magát.

Igaz, néhányan nehezen viselték az utazás fáradalmait, és a hegymá-

zás is sokakat megviselt. De az élmény minden erőfeszítést, törődést, gyakorlatlanságot feledtetett! Néhány horzsolás, rosszullet előfordult, de komoly sérülést nem szenvedett senki. Igyekeztünk segítséget nyújtani minden „balesetet” szenvedett diáknak.

Délben ebédet szerveztünk. Ez külön élmény volt minden gyerek számára. Gyomorrontást, szerencsére, nem kapott senki. Ebéd után elvittük a gyerekeket a közelben lévő cukrászdába fagyizni. A hosszú, kissé fárasztó utazás után az esti órákban érkeztünk haza. Gyermekünk az élményekkel teli nap után boldogan és elégedetten szeltek otthonaikba. Nagyon ritkán van lehetőségük ilyen gyönyörű, szórakoztató, ugyanakkor tanulságos utazáson részt venni. Tapasztalatom szerint nem véletlenül szerzett magának Béres Ágnes – a gyerekek „Ági nénije” – hírnevet. Ez a kis, törekeny, szeretetre méltó nő teljes odaadással, figyelemmel fordul minden gyerekhez. Megmutatta, milyen egy igazi hitoktató, aki nem munkaként, hanem hivatásként végzi tevékenységét, s szívet-lélekkel teljesíti a magára vállalt feladatokat.

Több ilyen emberre lenne szükség napjainkban, hogy a mostani, nehéz körülmények között is köze-

lebb kerülhessünk egymáshoz. Biztos vagyok benne, hogy minden gyerek várja a következő kirándulást.

A hittanos gyerekek hálás szívvel mondanak köszönetet ezért a kirándulásért Bohán Béla atyának. Köszönjük Béla atyának atyai áldását, amely az út során kísért és segített minket.

A hálás anyukák nevében:

Varga Éva és Kovács Judit

Kerekhegy

Immáron harmadik éve, újból megrendezésre került a római katolikus egyház által szervezett tábor, ami ezúttal egy Técső melletti kis faluban, Kerekhegyen volt. Hosszú – és szó szerint – göröngyös utat kellett megtennünk, míg elértük a falut, de megérte. Ez a tábor inkább túra-tábor volt; sokszor másztunk hegyet, s ha éppen nem róttuk a kanyargós ösvényeket, akkor ott-hon, a táborhelyünkön szórakoztunk, s mindenki megtalálta a kedvére való kikapcsolódási lehetőséget: voltak, akik teniszeztek, voltak, akik csak egyszerűen beszélgettek a régi vagy újonnan szerzett barátokkal, s voltak olyanok is, akik rövid idő alatt összeverbuvalódott

csapatban a játszóházakban és táborokban tanult játékokat játszották. Olyan gyerekek is akadtak, akik a mellettünk lévő hegyen üldögéltek órákat, beszélgettek vagy éppen ismerkedtek egymással. A túrák alatt rengeteg ritkán látott kép tárult a szemünk elé: kicsi és nagy, kanyargósabbnál kanyargósabb, tiszta vizű patakok, sötét és magas fákkal benőtt erdők, zöldellő vagy veteményestől tarkított, magasabbnál magasabb hegyek; nem beszélve az érdekes, mintás faházakról, amelyek páratlanok voltak a maguk nemében.

Persze nem vaktában haladtunk az orrunk után, voltak okos és tapasztalt vezetőink, akiket követünk, s így haladtunk egyre felfelé a hegyre vagy éppen lefelé a völgybe. Néhányszor még az eső is utolért minket, de ez sem tántoríthatott el attól, hogy teljesítsük az aznapi programot. Talán mindannyiunk egyik legnagyobb élménye a medencében való fürdés volt. Hegyek vettek minket körül, s volt olyan hegy is, amin meredek sziklák törtek az ég felé. Csak néhányan mentek bele a vízbe a hűvös idő miatt, de így is nagyon jól szórakoztunk. Mikor fáradtan és éhesen visszaértünk a táborhelyünkre, kézműs után asztalhoz ültünk, s ekkor finomabbnál finomabb ételeket szolgáltak föl a szakácsnőink. Ha picit késett az étel, a fáradt csapat nem volt rest egy vidám, hangos dallal buzdítani a szakácsnőket a sürgős tálalásra. Az étkezéseket természetesen imával kezdtük és zártuk.

Az utolsó napon került sor a tábortűzre, amelyet lázas készülődés előzött meg: a tábortűznél előadandó műsorok betanulása, majd gyakorlása s a rőzsegyűjtés. A próbákra a mellettünk lévő hegyen került sor. A tábortűznél mindenki nagyon jól érezte magát. Az egész úgy kezdődött, hogy a szervezők hatalmas tüzet raktak, majd jöhetett a műsor. A vicces jelenetektől kezdve, az érdekes táncokon és játékokon keresztül, egészen a szebbnél szebb dalokig mindenféle műsorszám látható-hallható volt.

Másnap a hazaútra kezdtünk készülni. Amikor megérkezett az autóbusz, s mindenki beszállt, az egyik falusi vezetőnk, Miska bácsi felesége sírva fakadt. Addig integettünk, míg vendéglátóink el nem tűntek a szemünk elől. Hosszú volt a hazafelé vezető út, de a búcsú után most már a viszontlátás öröme is – hisz otthon családtagjaink vártak ránk – foglalkoztatott mindnyájunkat. Ez alatt a nyaralás alatt számos új barátot szereztünk valamennyien, és sok szép élménnyel lettünk gazdagabbak.

Mindezért köszönetet szeretnénk mondani Mékli Attila atyának és Béres Ági néniért, hogy ott lehettünk, Miska bácsinak a vezeté-

sért, a feleségének, Mariska néniének a sok segítségért, Böske néniének és Szilvike néniének a finom ételekért, kívülük pedig valamennyi felnőtt segítőnek, résztvevőnek: Terézkének, Edinának, Katának, Attilának, Csillának, Gabinak és id. Natinak azért, hogy vigyáztak ránk; valamint minden szervezőnek. Kívánunk nekik erőt és kitartást, hogy a jövő évben is hasonlóan érdekes, szép és élményekben gazdag tábor tudjanak szervezni valamennyi nyaralni vágyó gyerek számára.

Fekete Melinda,

9. osztályos tanuló

Salamoni Általános Iskola

A szerzetes és az utcagyerekek

A Magyar Hírlapban (november 24., 29. o.) Scipiades Erzsébet A szerzetes és az utcagyerekek címmel mutatja be Böjte Csaba ferences szerzetest, aki Déván egy kolostorban árva gyerekek gondozásának szentelte az életét. P. Böjte elmondta: Romániában a gyerekek tíz százaléka nem jár iskolába, az utcákon él. Az árva, félárva vagy csak szegény magyar utcagyerekeket évek óta a dévai ferences kolostor fogadja be. Böjte Csaba szavaiból kiderül, hogy egy-egy gyermek életben tartása és nevelése egymillió lejbe kerül. „De hát katolikus pap vagyok, aki hisz az isteni Gondviselésben, s aki, amióta ezt a munkát hol illegálisan, hol pedig legálisan végzi, annyi jószívű, jó szándékú és segítőkész emberrel találkozott. Krumplit, ami nagyon fontos, például Székelyföldről kapunk, gabonát Arad vidékéről, és hála Istennek, eddig még egyszer sem fordult elő, hogy vacsorára legalább egy szelet kenyér ne jusson arra meg legalább egy kis lekvár...”

Először csak a kolostor volt, aztán megvásároltuk az ahhoz legközelebb, a mindössze hét méterre lévő lakótömböt. Négy emelet, két lépcsőház, húsz lakás. Egy-egy lakásban egy-egy nevelőanyával, apával vagy házaspárral 10-12 gyerek él. Mint egy nagycsalád.

Ma már – lakótelepen és családi házakban – vagy harminc ilyen családi otthonunk van... Sok a szegény gyerek, annyi, hogy már befogadni sem tudjuk őket, csak küldjük őket elfele, és akkor is fáj a szívem nagyon, amikor román árvaházakban járok, ahol olyan sok a magyar nevű, és akiktől az árvaházak olyan szívesen válnának meg.“ Scipiades Erzsébet szerint „Magyar utcagyerekek Romániában, árvák, félárvák vagy csak szegények, s ha még valami fogyatékkuk is van, tényleg nem keltenek senkinek.”

Böjte páter erősen hisz az emberi jószágban, és örömmel fogadná azon magyarok segítségét is, akik pénzzel nem, ám egy-kéthetes munkával ott kint, a dévai kolostorban segítenék őket az utcagyerekek nevelésében.

Böjte Csaba telefonszáma: 00-4094-625131. Címük: 2700 Deva, str. Progresului 6.

Védtelesen

A XX. században több ember halt meg háborúban, mint az azt megelőző századok háborúiban együttvéve. A XX. század utolsó évtizedeiben azonban ennél is több embert öltek meg, ráadásul a legvédtelenebbeket: az anyaméhben növekvő magzatokat.

Egyik korábbi számunkban már írtunk arról, milyen ördögi módszerekkel sikerült elfogadtatni a közvéleménnyel az abortusz létjogosultságát; mennyi hazugság és félrevezetés volt szükséges ahhoz, hogy a média és az abortuszpártiak propagandája által sikerüljön meggyőzni az emberek egy részét arról, hogy erősebb a nőnek a saját testéhez, választott életviteléhez való joga, mint egy gyermek élethez való joga.

Furcsa logika ez: ha egy kisbaba megszületik, és édesanyja bedobja a kukába vagy megöli, az egész társadalom felháborodik – akármennyire beteg, vagy szociálisan hátrányos helyzetű is lett volna az a gyerek. Jogos a tiltakozás, hiszen egy emberi

életet oltottak ki. De azon nincsen közfelháborodás, hogy sokmillió, már teljesen kifejlett, csak méretében még kicsi magzatot ölnek meg évente szerte a világon. Mi a különbség? Talán az, hogy még kicsi? Az újszülött csecsemő is sokkal kisebb a felnőtt embernél, és magára hagyva ugyanúgy életképtelen, mint a magzatkorú gyermek. Vagy talán azzal csapják be magukat sokan, hogy az, akit még nem láttak, nem is él igazán? Milyen hamis érvek! (Egyébként már a nyolchetes magzatról készült képeken is teljességgel felismerhető, bármely más élőlényel összehasonlíthatatlanul, az ember.)

Talán kevésbé közismert tény, hogy vannak olyan „fogamzástápláló” eszközök, amelyek valójában mini-abortuszt idéznek elő. Egyértelműen ilyen pl. a spirál és az ún. „esemény utáni tabletta”, de sok fogamzástápláló tabletta is úgy működik, hogy amennyiben a tabletta fő hatóanyaga nem éri el a kívánt hatást, és a megtermékenyülés létrejön, úgy egy má-

sik komponens a már megtermékenyült petesejt beágyazódását akadályozza meg.

Az abortuszról sokáig nagyon keveset beszéltek, sőt, az orvosok közül is sokan csak a méhen belüli fényképezési technikák térhódításával döbbsenek rá, mit is művelnek valójában egy abortusz elvégzésekor. A nőket sokszor félrevezették, és – bár az abortusz mindenképpen bűn – bizonyára sokakra vonatkozik Jézus mondata: „Atyám, bocsáss meg nekik, mert nem tudják, mit cselekszenek.” II. János Pál pápa egy nagyon szép levélben biztatja az abortuszon keresztülment, igaz bűnbánatot tartott édesanyákat. (Ezt egyik régebbi számunkban közöltük, kérésre most is elküldjük.)

Elgondolkoztató az édesanya mellett a családtagok és a magzat édesapjának szerepe is. Sajnos nagyon sok esetben (a nemrégiben nagy port felvert „dávodi kislány esete” jó példa erre) a várandós nő szülei, testvérei, ismerősei, gyakran pedig férje ill. „barátja” az, aki lebeszéli arról, hogy életet adjon gyermekének. Persze a végső döntés az édesanya kezében van, így a felelősség alól nem menthető fel.

Egy „nem kívánt” gyermeket felnevelni bizonyára nagy teher (erről azok tudnának beszélni igazán, akik ilyen helyzetben vannak – becsüljük meg őket!), de a gyermek sok örömmel is jár. Imádkozzunk azért, hogy újra visszakapja tiszteletét Isten ajándéka, az emberi élet!

Márta

Bernini a barokk Róma újtója – II.

Amikor V. (Borghese) Pál pápa meglátta a művész fiatalkori műveit, e szavakkal ajánlotta a szobrászt a művészet pártfogóinak kegyeibe: „Reméljük, hogy ebből az ifjúból korának Michelangelója válik.” A pápai ajánlás bensőséges barátság kezdetét jelentette, ez pedig a siker és a művészi lehetőségek kezdetét nyitotta meg Bernini előtt akkor, amikor VIII. Orbán pápa kapta meg az egyházfői méltóságot. Ettől kezdve a Vatikán és Róma művészeti életének irányítása teljesen Bernini kezébe került, és 1629-ben ő lett a Szent Péter-

székesegyház építészé. A templomot díszítő alkotásaiban megtestesülő egyéni stílusa a barokk művészet példaképe lett Európa katolikus országaiban.

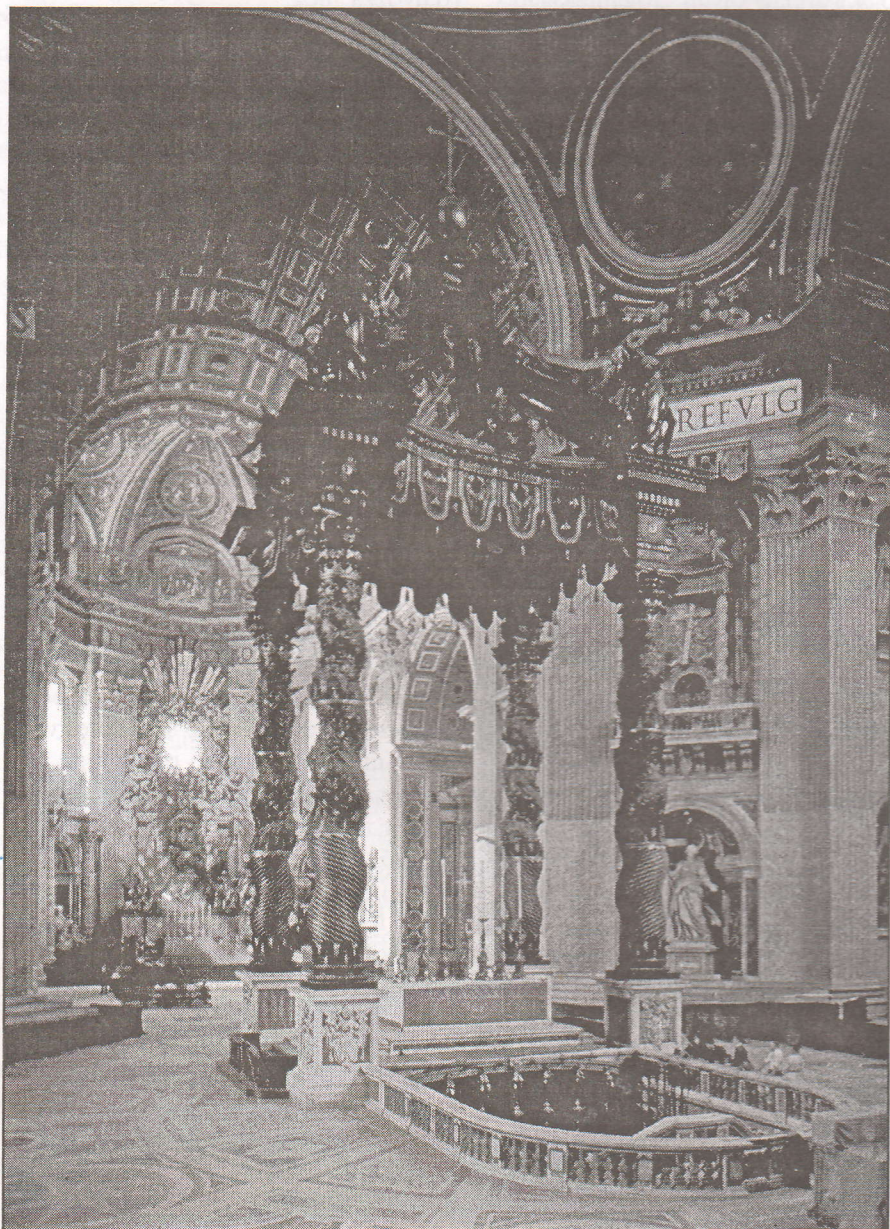
Nem több, nem kevesebb feladat várt rá, mint a kereszténység fő templomának végső kialakítása. A nagy művet Bramante kezdte meg, Raffaello folytatta, Michelangelo kupolával koronázta, Maderna pedig a korai barokk szellemében átalakította. Nemcsak szobrászi, hanem építészeti és városépítészeti feladat volt ez. Bernini szinte egész életében, 40

éven át dolgozott rajta. Hogy megvalósítsa a már fiatal korában megfogant elképzeléseit, műhelyt kellett szerveznie, egyedül ugyanis képtelen lett volna ekkora munka elvégzésére, annak ellenére, hogy gigászi energiával dolgozott. Életrajzírója, Baldinucci leírása szerint, ha éppen nem építészeti téma foglalta le figyelmét, minden idejét a márvány megmunkálásának szentelte: vágta, faragta, csiszolta, naponta 6-7 órán át. Ebben a munkában nem bírták követni fiatal munkatársai, de ha a mesterüket is megpróbálták elvonni, oly módon hárította el őket: „Hagyjatok, szerémes vagyok.” És nemcsak szerette, hanem – saját megvallása szerint – meg is törte a márvány keménységét, s az viasz-hajlékonyvá vált keze alatt, s így bizonyos mértékben egyesíteni tudta a szobrászatot a festészettel.

A Szent Péter síremléke feletti baldachinon is így dolgozott hosszú évekig. Majd annak környékét is megváltoztatta: átalakította a Bramante által megkezdett és Michelangelo által befejezett hatalmas pilléreket. Fülkéket mélyített beléjük, alsó részükbe Szent Longinus, Szent Ilona, Szent Veronika és Szent András szobrát, felettük pedig a velük kapcsolatos ereklyéket (a dárdát, a keresztet, a kendőt és Szent András fejét), valamint az ereklyéket ábrázoló domborműveket helyezte. Csak a dárdás Szent Longinus szobrát készítette saját kezűleg, ami szobrászatának csúcsa. A római tisztet a ráeszmélés pillanatában ábrázolja, amint lelki szemei előtt megjelenik a legmagasabb rendű igazság. Fejét fölveti, a túlvilágra tekint, keresztként széttárt karjai Krisztus egyik követőjévé avatják.

Több mint húsz évvel később Bernini VII. Sándor pápa megbízására megkezdte a munkát a Szent Péter tér és a templom eszmei és művészi tengelyének lezárásán. Úgy döntöttek, hogy Szent Péter trónját, a pápai hatalmat jelképező ereklyét – amelyet eddig a keresztelőkápolnában őriztek – az új bazilika apszisában helyezik el. Bernini messziről, a ma-

Szent Péter sírja Rómában, a Szent Péter-székesegyházban

gasból, a baldachin csavart oszlopai közötti nyíláson keresztül kívánta megmutatni a híveknek Szent Péter barokk foglalatu trónját. A szentség anyagatlan terébe, az angyalok kórusa, a sugarak természetes és visszavert fényében csillogó, gomolygó felhők közé kívánta emelni. A trón két oldaláról két keleti és két nyugati egyházatyja: Szent Ágoston és Szent Ambrus, Szent Athanasius és Arany-szájú Szent János az egész keresztény világ nevében csodálja a felszálló látomást, a pápa isteni hivatásának bizonyítékát. Az egyházatyák az egyháznak az egész világra kiterjedő hatalmát fejezik ki, s e hatalom jelképe a felső apszis ablakából, a galamb képében megjelenített Szentlélek fölől leáramló természetes fény.

Egész Róma nem kis mértékben Bernininek köszönheti barokk arculatát. Ő maga Róma szerelmese volt. Miután olyan hatalmas méltóságok mellszobrai készíttette el, mint I. Károly angol királyét, a francia Richelieu bíborosét és más francia méltóságokét, XIII. Lajos meghívta Franciaországba, méltányos évi megélhetést biztosítva számára. Bernini önértetes válasza ez volt: „En Róma számára lettem teremtvé...”

Az ő idejében az Angyalvár – amelynek lábánál a hívek a Tiberisen átkelve a Vatikán területére léptek – és a Szent Péter tér között sűrűn beépített városrész húzódott. Ezen keresztül két keskeny utca vezetett a város irányába. A két utca kijáratánál a hívek szeme elé lenyűgöző látvány tárul: a tér és a templom kupolával koronázott homlokzata az oszlopsor kulisszái mögött. Bernini alakította ki a zarándokok „szent útjának” nagy együttesét az Angyal-hídtól a Szent Péter térig, egészen a pápai székesegyház belsejéig, színpadi díszlethez hasonlóvá formálva a térséget, olyanán, mintha egy ünnepélyes egyházi színjáték keretét szolgálna. E tér máig azoknak szolgál, akik az örök városból és a világ minden részéből érkeznek, hogy – „urbi et orbi” – fogadják a pápai áldást.

Bernini a művészet számos területén követendő normákat és mintákat alakított ki. Életében több emlékművet és síremléket is készített. Utóbbiból kettő a pápai székesegyházban áll, és elkészültük óta zarán-

A Szent Péter székesegyház

dokok ezrei keresik fel őket. Az egyik nagy mecénását, VII. Sándor pápát ábrázolja, aki a szokásostól eltérően nem trónon ül, hanem Isten trónusa előtt térdel, imádságra kucsolja kezét, tekintetét áhítatosan az égre függeszti. Az ajtó ősi szimbóluma az élet és a halál határára emlékeztet; az ajtót elfedő függönyt egy homokórát tartó csontváz húzza félre. Bár az erények megszemélyesítői a pápa körül itt is VII. Sándor jóságát és érdemeit fejezik ki, a halál ahelyett, hogy nevének bejegyzésével ünnepélyesen és diadalmasan hivatalába iktatná, ugyanolyan áhítatosan, térdepelve fohászkodik Istenhez, mint bármely közönséges halandó. E megformálási elgondolás egész Európában visszhangra talált.

Számtalan művénel, a Szent Longinustól Szent Terézig Bernini megtalálta az eszközöket a mély megrendülés, a vallásos ekstázis, a csodálat, az ámulat és az önkívület érzékeltetésére. Egy olyan kor művészetére volt ez jellemző, amely képes volt összekapcsolni a mély vallásos érzületet a kihívó, látványos mozdulatokkal. Amikor Bernini meghalt, nemcsak hosszú, nyolcvankét éves élete alatt megkezdett valamennyi művét hagyta készen az utókorra, hanem új korszakot nyitott az egyetemes művészetben. Tizenegy gyermeke közül csak az egyik, Paolo Valentino lépett nyomdokaiba, apja műhelyében folytatva a szobrászkodást.

A profán világ megszentelése

Akármennyire ragyogtassuk is a betlehemi angyalfényeket az istálló fölött, az mégis csak istálló, aminél profánabb dolog nemigen van a világon. (Ha valahol valami rendetlenséget tapasztalunk, mindjárt istállót emlegetünk.)

És ezt a profán helyet veszik körül, erre mutatnak rá a mítoszok angyalai, az Isten küldöttei. Annak, hogy az angyalok az istállóra mutat-hassanak, előzményei voltak; egy világméretű bürokrácia szeszélyes intézkedése („írassék össze az egész föld”), népvándorlásszerű átköltözés és fellépő lakásmizéria („Nem kaptak helyet a szálláson”). – Elgondolkoztató, hogy az az Isten, aki Mózes saruinak levetésére utasítja, „mert az a föld, hol állasz, szent”; és az az Isten, aki az istenlátások és istenmegjelenések helyeit kövekkel jelöltette meg s olajjal öntette le; és az az Isten, aki gondos előírásokat adott a szent helyekre angyalai által, – ez az Isten a legmindennapibb társadalmi és politikai mozgásokkal sodorja Fiát a legközönségesebb helyre, ahol földre lépjen.

Betlehem után már nem lehet semmilyen helyet Istenhez méltatlannak, nem szentnek nevezni, és nem lehet semmi profánt gyöke-

rében istentelennek mondani. Az Istengyermekek istengyermekek marad a jászolban, a barmok között, az ott-hontalanságban, a lelketlenség közepette, kis filiszteri önösségeknek vagy világra kiható bürokratikus önkénynek kiszolgálókatottan is. Semmi sem profán olyan értelemben, hogy ne tudna Istenhez vinni, és nincs a világnak olyan elvetett szöglete, ahonnan ne lehetne közvetlenül Istenre látni. Ilyen értelemben használjuk Illyés Gyula szép sorát motóul:

„Minden csillag betlehemi.”

Ezt teológiailag Szent Pál fogalmazza meg. „Ki ragadhat el minket Krisztus szeretetétől? ... Biztos vagyok abban, hogy sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelemségek, sem jelenvalók, sem jövődők, sem magasság, sem mélység, sem egyéb teremtmény el nem szakíthat minket Isten szeretetétől, mely Krisztusban, a mi Urunkban van (Róm 8, 38).”

– De nemcsak hogy el nem sodorhat, hanem hozzá visz, és a profán világnak ezt a Krisztushoz vivő erejét megint csak Pál fogalmazza meg: „Minden a tiétek: akár a világ, akár az élet, akár a halál, akár a jelenvalók, akár az eljövendők: Minden a tiétek. Ti Krisztuséi vagytok, Krisztus pedig az Istené (1Kor 3, 22).” Ha tehát a profán világ meg van szentelve a maga teljességében, akkor nézhetek a karácsonyi „elprofanizálódásra” úgy, hogy az hordozhatja a Megváltót: meg lehet tehát szentelni a sok izgalmat, a tülekedést, a sorban állásokat és lemaradásokat, a „kimaradásokat” és holtra fáradásokat – hisz mindebből Betlehemben is volt elég. Angyalok nem járták át lengő szárnyakkal és csengő énekkel, Betlehem mégis Betlehemmé lett. A mi karácsonyunk is karácsony-nyá lehet, ha lelkéhez találunk...

Belon Gellért

Szent Család vasárnapja

Kedves Testvérek, Gyerekek! December 30-án Szent Család vasárnapja lesz. Ki tudná megmondani, ki a Szent Család? Igen, Mária, József és Jézus. És ki tudja, miért szent ez a család? – Mert nem csináltak semmi rosszat. Igen, de azért ennél egy kicsit több: nemcsak nem tettek semmi rosszat, hanem megtettek minden jót is, amit csak tudtak, és tudták egészen a Jó Istenre bízni magukat. Nekünk is ilyen szent családdá kell válnunk.

Elmesélek egy történetet a Kercsa családról. Három gyerek volt ebben a családban, a Peti, a Gergő és a Zsuzsika. Peti és Gergő már iskolások voltak, Zsuzsika pedig még óvódás – igaz, már nagycsoportos volt. Ez a család még nem volt egészen szent család, a karácsonyi készülődés alatt – ahogy az már lenni szokott – idegesebbek voltak, egymásra mordultak, néha összezördültek, kicsit kevesebbet aludtak, és kevesebbet figyeltek egymásra. Pedig a karácsonynak épp ez lenne az értelme: együtt lenni és egymásra figyelni. Szóval, karácsony után Kercsa mama és Kercsa papa elhatározták, hogy elviszik Petit és Gergőt a Nagypapához és a Nagymamához, akik Sárísápon laktak, ami egy kedves kis falu – hadd szívjanak a fiúk egy kis jó levegőt. Nagyon szerettek Sárísápon lenni, Nagypapa mindig elvitte őket az erdőbe, ahol remek helyeket tudott, megmutatta nekik az állatokat is.

Készülődtek, de valahogy nagyon nehezen ment az a készülődés. Kercsa mama már ideges volt: már délután van, és még mindig nem indultak el, Peti nem akart öltözni, eltűnt a sálja, akkor azt kellett csinálni, Gergő végül elbőgte magát, kicsit veszekedtek is... Végül nagy nehezen elindultak.

Ahogy kiértek Budapestről, látták, hogy egyre rosszabb az idő. Feltámadt a szél, havazni kezdett, egyre erősebben, s az út is egyre csúszósabbá vált. Kercsa papa el is kezdett gondolkodni, nem kellene-e visszafordulni, de aztán arra gondolt, hogy már félúton vannak, nem érdemes visszamenni, csak odaérnek már Sárísápra, nincs az olyan messze.

Közben egyre erőteljesebben havazott. Amikor leérték a főútról a Sárísáp felé vezető útra, már alig lehetett haladni, süvített a szél és keresztbe hordta a havat az úton. Aztán egyszercsak táncolni kezdett az autó hátulja, és ők belecsúsztak az út menti árokba.

Nagy baj nem történt, mert lassan mentek, de az autó se előre, se hátra nem akart mozdulni. A gyerekek kicsit megszeppentek, Gergő meg is kérdezte: „Apa, most mi lesz?” „Várunk, amíg erre jön valaki, és majd segít kihúzni innen minket.” De telt-múlt az idő, eltelt félóra, eltelt egy óra, és nem jött arra

senki. Mert a főutat úgy telehordta hóval a szél, hogy nem lehetett járni rajta. Közben be is sötétedett. Apa megpróbált úgy tenni, mintha nem volna akkora baj, pedig bizony elég nagy bajban voltak.

Közben otthon Kercsa mama aggódva figyelte, ahogy egyre rosszabb lesz az idő, aztán felemelte a telefonkagylót és felhívta Nagymamáékat, hogy megérkeztek-e már a fiúk. Ők pedig mondták, hogy bizony, még nem érkeztek meg, és nem tudják, mi történhetett velük.

Kercsa mama akkor azt mondta Zsuzsikának: „Tudod, apa és a fiúk nem érkeztek meg, biztosan valami baj érte őket útközben. Nem is volt szép, ahogy elváltunk egymástól; gyere, ülünk ide az asztalhoz, és imádkozzunk.” És imádkoztak.

Közben az autóban Kercsa papa is azt mondta: „Imádkozzunk, hogy kikerülhessünk innen.” És imádkoztak. Aztán Gergő azt mondta, hogy „Apa, villogjál a lámpával, hátha valaki észrevesz minket.” Apa azt mondta, hogy „hát, nem hiszem, hogy bárki is észrevehetne minket, hiszen a falu három-négy kilométerre van innen, és a hegyen van, mi pedig itt vagyunk a völgyben.” De azért bekapcsolta az autó lámpáját.

Minden másképp történt volna, ha az erdész bácsinak, aki ott lakott a közelben, nem sodor le a szél egy cserepet a háztetőjéről. Gondolta is: „ó, a csuda vigye el, most mehetek ki a hidegbe, hogy megnézzem, nem lukadt-e ki a háztető.” Felment a padlásra, és látta, hogy két cserepet is lesodort a szél, és ott csak úgy zúdul be a hó. Aztán közelebb ment a lukhoz, kikukucskált rajta, és észrevett a völgyben két villódzó fénypontot. „Húha” – gondolta, – „ez egy elakadt autó lehet. Akkor bizony jó nagy bajban vannak.”

Lemászott a padlásról, kiment az előszobába, felvette a vastag, meleg bundáját, kezébe vette a vándorbotot, amivel mindenfelé járkálni szokott, lement az autóhoz, és bekopogott az ablakán. Kercsáék kicsit megijedtek, de ugyanakkor meg is örültek, s mondták, hogy ők Sárísápra igyekeznek. Az erdész azt mondta, hogy „oda bizony ma már el nem jutnak, mert az úton mozdulni sem lehet, úgy befújta a hó. De itt van a házam, kétszáz méterre, jöjjenek be, melegedjenek meg.”

Kiszálltak az autóból, elmentek az erdész házába, ahol kaptak finom vacsorát, teát, és melegben voltak reggelig. Reggel aztán kiásták az autót a hó alól, és nemsokára meg is érkeztek a nagyszülőkhöz, akik már nagyon izgultak. Kercsa mama is többször telefonált az éjjel, hogy megérkeztek-e már a fiúk, ők pedig mondták, hogy hát nem érkeztek meg, nem

tudjuk, hol lehetnek. De most megérkeztek és mindenki örült, hogy minden jóra fordult. Amikor pedig Kercsa papa hazaérkezett a fiúkkal Kercsa mamához és Zsuzsikához, megölelték, megpuszították, megcsókolták egymást. És aznap este, amikor együtt imádkoztak, nagyobb békesség volt köztük, a fiúk sem bohóckodtak ima alatt. Én azt hiszem, egy kicsit szentebb lett ez a család, mert tudták Istenre bízni magukat, és tudtak megbocsátani egymásnak.

Milyen jó lenne, ha a mi családjaink is egyre szentebbé lennének. Ez rajtad is múlik, hogyan viselkedsz; engedelmeskedsz-e a szüleidnek, mikor azt

mondják, hogy fiam vagy lányom, gyere már ebédelni, öltözz fel, rakd el a játékaidat! Tudsz-e úgy engedelmeskedni a szüleidnek, ahogy Jézus tudott, amikor hazatérték Názáretbe, ahogy az evangélium is mondja: „engedelmeskedett szüleinek.” És a szüleid is múlik, hogy olyan légkört teremtsenek, amiben jól érzed magad te is és mindenki más is. Törekedjünk egyre szentebbé válni, megtenni minden jót, amit tudunk, és egyre jobban Istenre bízni magunkat. Amen.

Czap Zsolt

HUMOR

– Mit énekelnek a molyok a szekrényben?

- ???
- Edda-blúzt.

– Hogy hívják a kopasz japánt?

- ???
- Hajasima.

– Miről lehet felismerni a mérges gombát?

- ???
- Ledobja a kalapját, és ugrál rajta.

– Mi az: két keze és négy lába van?

- ???
- Kezes bárány.

– Hogyan készül a tarhonya?

- ???
- Megborotválják a szőrhonyát.

– Mi a pók legkedvesebb regénye?

- ???
- Légy jó mindhalálig.

– Miért viszi a víziló a szájában a vizet a medence egyik sarkából a másikba?

- ???
- Mert fészket rak.

Negyedik osztályosok hittanulmányozataiból

Az advent négy gyertyából áll, minden vasárnap egy gyertya. A negyedik vasárnapra pedig Jézus Krisztus megszületett, vagyis szülinapja van.

Karácsonykor sokat kell imádkozni Jézus Krisztusért.

Mária azt mondta Józsefnek, hogy legyen a férje...

Elbocsátás

A főnök rajtakapja beosztottját, ahogy az asztalra borulva alszik. Nyomban felkelti, és közli vele:

– El fogom bocsátani.

Az alkalmazott bosszúsan válaszol:

– És ezért ébresztett fel?

Focimeccs szünetében

– Én azt mondtam, úgy játszotok, mint még soha – dühöng az edző a mérkőzés szünetében –, nem pedig azt, hogy úgy játszotok, mint akik még sohasem játszottak!

Sürgöny

Egy mérsáros az üzlettársától sürgönyt kap:

„Ma nem jöhetek, mert a déli vonat már hákat nem szállít.”

Bibliai vetélkedő

Kedves fiatalok!

Folytatjuk az előző számban megkezdett bibliai vetélkedőnket. Ismételten szeretnénk buzdítani mindenkit, hogy kapcsolódjon be a játékba, mert a nyertesek között értékes könyveket sorsolunk majd ki. Hajrá!

1. Az alábbi felsorolásból írd ki, mikor és hogyan jelent meg Jézus feltámadása után a tanítványoknak!

Húsvét napján, reggel, este, mikor az ajtók zárva voltak, a mezőn,

amikor a tanítványok együtt voltak, megállt közepén, azt mondta, feltámadtam, azt mondta, békesség néktek.

2. Milyen tisztségre választották meg Istvánt?

3. Mi volt a legjellemzőbb tulajdonsága Istvánnak, amit a Biblia is említ?

a) Hittel és Szentlélekkel teljes férfi volt.

b) Szavahihető és józan életű ember volt.

c) Engedelmes és türelmes ember volt.

4. Számozd meg a mondatokat az események sorrendjének megfelelően!

2. Saul, Saul, mit kergetsz engem?

4. Én vagyok Jézus, akit te üldöztél.

3. Kicsoda vagy, Uram?

1. Saul a földre esett és szózatot hallott.

5. Ő volt az az ember, akit az Úr Damaszkuszban Saulhoz küldött.

Rakd sorba a betűket!

SÁAINAN AVAVIHS

A megfejtéseket 2002. január 25-ig küldjétek be a szerkesztőség címére!